# DZIENNIK URZĘDOWY
## WOJEWÓDZTWA GORZOWSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 25 kwietnia 1987 rok Nr 5

TREŚĆ:



### poz. 54

ZARZĄDZENIE NR 24
WOJEWODY GORZOWSKIEGO

z dnia 25 kwietnia 1987 roku

w sprawie: **organizacji ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach, zakładach i innych jednostkach państwowych, położonych na terenie województwa gorzowskiego.**

Na podstawie art. 4 pkt 1 i 2, art. 8 ust. 2, art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 20, poz. 106), § 1 pkt 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1984 r. w sprawie określenia uprawnień, które zachowują terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej (Dz.U. Nr 25, poz 128) zarządza się, co następuje:

§ 1

Zarządzenie określa zasady organizacji ochrony przeciwpożarowej w:

1. przedsiębiorstwach, dla których funkcję organu założycielskiego spełnia terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,
2. zakładach i jednostkach budżetowych podporządkowanych Wojewódzkiej Radzie Narodowej, a nadzorowanych przez wydziały Urzędu Wojewódzkiego,
3. Urzędzie Wojewódzkim

zwanych dalej jednostkami organizacyjnymi.

§ 2

Koordynację i zwierzchni nadzór nad całokształtem zagadnień ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w § 1, sprawuje — w imieniu Wojewody Gorzowskiego — Komendant Wojewódzki Straży Pożarnych, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 20, poz. 106) i przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie.

§ 3

1. Zapewnienie właściwych warunków ochrony przeciwpożarowej należy do:
   1) Dyrektora Wydziału Budżetowo-Gospodarczego w obiektach i pomieszczeniach Urzędu Wojewódzkiego,
   2) kierowników jednostek organizacyjnych w obiektach jednostek, o których mowa w § 1 pkt 1—2.
2. Zadania z dziedziny ochrony przeciwpożarowej wykonują, w zakresie ustalonym niniejszym zarządzeniem, również pozostali dyrektorzy wydziałów i jednostek równorzędnych Urzędu Wojewódzkiego.
3. Odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów ochrony przeciwpożarowej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 20, poz. 106) i przepisach szczególnych, ponoszą wszyscy pracownicy jednostek organizacyjnych, o których mowa w § 1 niniejszego zarządzenia.

§ 4

1. Do zadań Dyrektora Wydziału Budżetowo-Gospodarczego Urzędu Wojewódzkiego, w zakresie określonym w § 3 ust. 1 pkt 1, w szczególności należy:
   1) wydawanie poleceń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków,
   2) utrzymanie budynków i pomieszczeń w stanie technicznym zgodnym z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
   3) wyposażenie budynków i pomieszczeń w sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz utrzymanie sprzętu w stałej gotowości technicznej i dopilnowanie jego terminowej konserwacji,
   4) zapewnienie warunków ewakuacji osób i mienia na wypadek powstania pożaru,
   5) umieszczenie w budynkach i pomieszczeniach informacji i instrukcji w sprawie zasad postępowania na wypadek pożaru oraz zasad alarmowania straży pożarnych oraz instrukcji zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków,
   6) powierzenie prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej wyznaczonemu pracownikowi, posiadającemu wyszkolenie pożarnicze wg programu dla nieetatowych referentów ochrony przeciwpożarowej.
2. Do zadań dyrektorów wydziałów Urzędu Wojewódzkiego, w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej, w szczególności należy:
   1) zapewnienie szkolenia pracowników wydziałów w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
   2) czuwanie nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w wydziale i dokonywanie w tym zakresie kontroli wewnętrznej,
   3) sprawowanie nadzoru nad stanem ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych nadzorowanych przez wydział,

4) powierzenie, w związku ze sprawowaniem nadzoru, o którym mowa w pkt 3, prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej odpowiednio przeszkolonym pracownikom.

3. Do zadań kierowników jednostek organizacyjnych, wymienionych w § 1 pkt 1—2, w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej, w szczególności należy:

1) zapewnienie warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie bezpieczeństwa osób i ochrony mienia,
2) zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz zapobieganie wszelkim zagrożeniom w tym zakresie,
3) ustalenie wymagań przeciwpożarowych w dokumentacji technologicznej, technologiczno-ruchowej i remontowej, a w szczególności przez określenie:
   a) charakterystyki zagrożenia pożarowego występującego w procesach technologicznych, instalacjach i urządzeniach w czasie ruchu, obsługi i remontów,
   b) sposobów usuwania zagrożenia pożarowego oraz postępowania w razie pożaru.
4) zapewnienie zaopatrzenia zakładów w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe,
5) zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnienie nadzoru nad ich przestrzeganiem,
6) określenie, poszczególnym pracownikom, zakresu czynności w przedmiocie odpowiedzialności i realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej przez te osoby,
7) powierzenie prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej odpowiednio wyszkolonym pracownikom inżynieryjno-technicznym,
8) powołanie komisji pożarowo-technicznej w przypadkach określonych w § 7,
9) powołanie pogotowi przeciwpożarowych w przypadkach określonych w § 8.

4. Kierownicy jednostek organizacyjnych, a w Urzędzie Wojewódzkim — dyrektorzy wydziałów, zapewniają przeszkolenie przeciwpożarowe pracowników, wg zasad i programu wprowadzonego przez Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych.

5. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 3 pkt 1—3, do zadań dyrektorów wydziałów Urzędu Wojewódzkiego w szczególności należy:

1) uwzględnianie zagadnień ochrony przeciwpożarowej w kontrolach prowadzonych przez wydziały Urzędu Wojewódzkiego lub terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego,
2) uwzględnianie w okresowej ocenie pracy kierowników jednostek organizacyjnych, sposobu, terminowości i jakości realizacji zadań z dziedziny ochrony przeciwpożarowej, wykorzystując do tego materiały własne i organów ochrony przeciwpożarowej,
3) koordynowanie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej, głównie w zakresie dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej,
4) propagowanie zasad i przepisów bezpieczeństwa pożarowego, głównie podczas narad — odpraw szkoleniowo-służbowych,
5) okresowe analizowanie stanu ochrony przeciwpożarowej.

§ 5

1. Kierownicy jednostek organizacyjnych, o których mowa w § 1 pkt 1 zarządzenia, opracują i wprowadzą w życie regulamin ochrony przeciwpożarowej, którego zakres określają ramowe wytyczne ustalone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Ustalenia regulaminu powinny uwzględniać specyfikę jednostki organizacyjnej, zagrożenia związane z technologią i urządzeniami technicznymi oraz postanowienia niniejszego zarządzenia.

§ 6

1. Sprawy ochrony przeciwpożarowej prowadzą:
   1) w przedsiębiorstwach — wymienionych w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia — pracownicy inżynieryjno-techniczni, posiadający wykształcenie techniczne co najmniej średnie i specjalistyczne wyszkolenie pożarnicze,
   2) w przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych wymienionych w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia — wyznaczeni, przez kierowników tych jednostek, pracownicy posiadający wykształcenie techniczne co najmniej średnie i wykształcenie pożarnicze lub pracownicy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy posiadający wyszkolenie pożarnicze,
   3) w przedsiębiorstwach oraz jednostkach i zakładach budżetowych nie wymienionych w załącz-niku nr 2 i 3 — pracownicy, wyznaczeni przez kierowników tych jednostek organizacyjnych, posiadający wykształcenie co najmniej średnie i wyszkolenie pożarnicze dla nieetatowych referentów ochrony przeciwpożarowej.
2. Ramowy zakres działania pracowników, którym powierzono prowadzenie spraw ochrony przeciwpożarowej, określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 7

1. Komisje pożarowo-techniczne, jako zespoły doradcze do rozwiązywania problemów związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym, powołują kierownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w załączniku nr 5 do zarządzenia.
2. Skład osobowy i ramowy zakres działania komisji pożarowo-technicznej określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 8

1. Kierownicy jednostek organizacyjnych, dla ochrony pomieszczeń o szczególnym zagrożeniu pożarowym, w uzgodnieniu z właściwym terenowo komendantem rejonowym straży pożarnych, mogą — w miarę potrzeb — tworzyć spośród pracowników tych jednostek pogotowia przeciwpożarowe.
2. Skład i ramowe obowiązki pogotowia przeciwpożarowego określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 9

Kierowników jednostek organizacyjnych, wymienionych w § 1 pkt 1—3, oraz terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego zobowiązuje się do sporządzania rocznej analizy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w kierowanych przez nich jednostkach (urzędach) oraz do przekazania jednego egzemplarza analizy do Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnych, w terminie do końca lutego następnego roku.

§ 10

Zobowiązuje się terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego do wprowadzenia w życie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej dla przedsiębiorstw, zakładów i innych jednostek państwowych.

§ 11

Do zadań kierowników obiektów użyteczności publicznej zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III, ZL V i wymienionych w § 1 pkt 1—3 należy:

1) zapewnienie odpowiednich warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki w zakresie ewakuacji ludzi i mienia,
2) wyposażenie obiektów w oświetlenie ewakuacji, bezpieczeństwa, przeszkodowe i kierunkowe oraz dbałość o prawidłowy stan techniczny,
3) zapewnić organizację ewakuacji — w kontekście funkcji obiektu — oraz warunków technicznych, w tym prawidłowość eksploatacji dróg ewakuacyjnych,
4) oznakowanie dróg ewakuacyjnych.

§ 12

1. Komendant Wojewódzki Straży Pożarnych przedkłada Wojewodzie informację o:
   1) stanie ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych wymienionych w § 1 w wybranych branżach zaplanowanych na dany rok,
   2) sposobie realizacji, przez dyrektorów wydziałów Urzędu Wojewódzkiego, obowiązków wynikających z niniejszego zarządzenia.
2. Upoważnia się Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych do przeprowadzania kontroli działalności wydziałów Urzędu Wojewódzkiego w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 13

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Gorzowskiego.

Wojewoda

**STANISŁAW NOWAK**

---

Zał. nr 1 do zarządzenia nr 24 Wojewody Gorzowskiego z dnia 25.IV.1987 r.

## RAMOWE ZAŁOŻENIA

### do opracowania regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu pracy

Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla kierownictwa, służb w działach produkcyjnych i utrzymania ruchu, wyższego i średniego dozoru technicznego oraz pozostałych komórek organizacyjnych i pracowników w ramach ich działalności rzeczowej.

1. Zadania i obowiązki zastępców dyrektora (kierownika) zakładu powinny być ustalone odpowiednio do zakresu kierowania i sprawowania nadzoru nad komórkami organizacyjnymi zakładu.
   Np. dla zastępcy dyrektora (kierownika) do spraw technicznych, zastępcy dyrektora (kierownika) do spraw inwestycyjnych itp.
2. Zadania i obowiązki głównego technologa powinny uwzględniać:
   — opracowywanie charakterystyki pożarowej i wybuchowej stosowanych surowców i materiałów,
   — wprowadzanie do instrukcji technologiczno-ruchowych elementów zabezpieczenia przeciwpożarowego procesów technologicznych (zasady opracowywania, uzgadniania, zatwierdzania),
   — współdziałanie z głównym energetykiem, głównym mechanikiem, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą przeciwpożarową w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji w procesach technologicznych,
   — określanie zasad wdrażania nowych procesów technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
   — ustalanie zakresu, częstotliwości przeglądów, konserwacji i remontów urządzeń oraz instalacji technologicznych, wynikających z potrzeb zabezpieczenia przeciwpożarowego procesów technologicznych.
3. Zadania i obowiązki głównego energetyka powinny uwzględniać:
   — rodzaje urządzeń i instalacji podlegających nadzorowi (elektryczne, ogrzewcze, gazowe, piorunochronne, alarmowe, kontrolno-pomiarowe, kanalizacyjne, uziemiające, do odprowadzania ładunków elektryczności statycznej),
   — częstotliwość oraz rodzaj dokumentacji w zakresie przeprowadzanych przeglądów kontroli, konserwacji urządzeń i instalacji dla zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego,
   — system nadzoru nad konserwatorami urządzeń i instalacji,
   — ustalanie form instruktażu i szkolenia konserwatorów,
   — postępowanie i wdrażanie wniosków wynikających z przeprowadzonych przeglądów oraz kontroli urządzeń i instalacji,
   — współdziałanie z głównym technologiem, kierownikiem innych komórek organizacyjnych i służbą przeciwpożarową w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji

podlegających nadzorowi głównego energetyka,
— zasady postępowania w przypadku powstania awarii w urządzeniach lub instalacjach podlegających nadzorowi głównego energetyka.

4. Zadania i obowiązki głównego mechanika powinny uwzględniać:
— rodzaje urządzeń i instalacji podlegających nadzorowi (wentylacyjne, technologiczne, transportu wewnętrznego, gaśnicze, sprzęt pożarniczy stanowiący wyposażenie budynków i urządzeń),
— częstotliwość oraz rodzaj dokumentacji w zakresie przeprowadzanych przeglądów, kontroli, konserwacji urządzeń i instalacji dla zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego,
— system nadzoru nad konserwatorami urządzeń i instalacji,
— ustalanie form instruktażu i szkolenia konserwatorów,
— postępowanie i wdrażanie wniosków wynikających z przeprowadzanych przeglądów oraz kontroli urządzeń i instalacji,
— współdziałanie z głównym technologiem, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą przeciwpożarową w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji podlegających nadzorowi głównego mechanika,
— zasady nadzoru nad konserwacją oraz remontami urządzeń i instalacji gaśniczych, sprzętu pożarniczego stanowiącego wyposażenie budynków i urządzeń w przypadku prowadzenia tych prac przez obcych wykonawców,
— zasady postępowania w przypadku powstania awarii w urządzeniach lub instalacjach podlegających nadzorowi głównego mechanika.

5. Zadania i obowiązki głównego konstruktora powinny uwzględniać:
— ustalanie wymagań i sposobów zabezpieczenia przeciwpożarowego przy produkcji prototypów oraz przeprowadzaniu badań i prób,
— ustalanie zasad bezpiecznego używania i eksploatowania produkowanych wyrobów przez ich użytkowników,
— współdziałanie z głównym technologiem i innymi komórkami organizacyjnymi w zakresie zapewnienia właściwych zabezpieczeń przeciwpożarowych,
— sprawdzanie dokumentacji projektowej w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa pożarowego (dotyczy przypadków, jeżeli w dziale głównego konstruktora znajduje się zakładowe biuro projektowe opracowujące dokumentację budowlaną).

6. Zadania i obowiązki kierownika wydziału, mistrza, brygadzisty powinny uwzględniać:
— instruowanie pracowników na ich stanowiskach pracy o występującym zagrożeniu pożarowym,
— organizację i nadzór nad działalnością pogotowia przeciwpożarowego,
— nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i postanowień regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu,
— zaznajamianie pracowników z zagrożeniem pożarowym i wybuchowym występującym w wydziale (dziale), w szczególności w przypadkach wprowadzania nowych procesów technologicznych, zmiany urządzeń technologicznych i zastosowania nowych surowców lub materiałów,
— wykorzystywanie narad z pracownikami dla omawiania spraw bezpieczeństwa pożarowego,
— organizowanie próbnych alarmów pożarowych i ćwiczeń z pracownikami wydziału (działu),
— współdziałanie z głównym technologiem, głównym energetykiem, głównym mechanikiem, służbą przeciwpożarową i kierownikami innych komórek organizacyjnych w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego wydziału (działu),
— sprawowanie nadzoru nad urządzeniami gaśniczymi i sprzętem pożarniczym stanowiącym wyposażenie wydziału (działu),
— zapewnienie utrzymania w należytym stanie dróg ewakuacyjnych i dostępu do budynków lub urządzeń,
— zawiadamianie odpowiednich komórek organizacyjnych o brakach i usterkach w zabezpieczeniu przeciwpożarowym wydziału (działu),
— wykonywanie zarządzeń i zaleceń w sprawach dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego wydziału (działu),
— zabezpieczenie wydziału (działu) w związku z przerwami w produkcji (po zakończeniu pracy, w dniach wolnych od pracy, w czasie remontów itp.).

Uwaga: w zależności od organizacji wydziału (działu) ww. zadania należy podzielić i ustalić odrębnie dla kierownika wydziału (działu), mistrza i brygadzisty.

7. W innych komórkach organizacyjnych określić należy zadania i obowiązki kierowników tych komórek, w których wykonywane prace stwarzają lub mają wpływ na zagrożenie pożarowe względnie wybuchowe. Zadania i obowiązki powinny być ustalone np. dla kierownika laboratorium, kierownika ośrodka badawczego, kierownika zakładowego biura projektowego, kierownika działu transportu, kierownika magazynu, kierownika działu gospodarki ściekowej, kierownika działu remontowego, głównego automatyka itp. oddzielnie dla każdego z nich, wg niżej podanych przykładów:

a) kierownik działu transportu powinien być zobowiązany do:
— uzyskiwania informacji o charakterze pożarowym i wybuchowym transportowanych surowców, materiałów i gotowych wyrobów,
— współdziałania z głównym technologiem i kierownikiem innych komórek organizacyjnych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w transporcie,
— informowanie i instruowania podległych pracowników o zagrożeniu pożarowym i wybuchowym w transporcie (kierowcy, przetokowi, pracownicy zatrudnieni przy rozładunkach itp.),
— ustalania sposobów zabezpieczenia środków transportu oraz transportowanych materiałów i gotowych wyrobów niebezpiecznych pod względem pożarowym lub wybuchowym;

b) kierownik magazynu powinien być zobowiązany do:
— uzyskiwania informacji o charakterystyce po-

żarowej i wybuchowej magazynowanych surowców i materiałów,
— współdziałania z głównym technologiem i kierownikami innych komórek organizacyjnych w zakresie bezpieczne-go pod względem pożarowym i wybuchowym magazynowania i składowania,
— informowania o charakterystyce pożarowej lub wybuchowej odbieranych z magazynu materiałów,
— instruowania pracowników magazynów i składów o zagrożeniu pożarowym i wybuchowym występującym w magazynach i składach oraz o zasadach magazynowania i składowania,
— ustalania zasad postępowania przy zamykaniu magazynów (np. wyłączanie urządzeń oświetleniowych, zamknięcie drzwi w poszczególnych komorach, usunięcie opakowań itp.).

8. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej powinny dotyczyć wszystkich pracowników zakładu niezależnie od zajmowanych stanowisk i wykonywanych funkcji oraz miejsca pracy i obejmować w szczególności:
— uczestnictwo w szkoleniu przeciwpożarowym,
— uczestnictwo w wykonywaniu zadań pogotowia przeciwpożarowego,
— utrzymanie porządku na stanowisku pracy,
— umiejętność posługiwania się urządzeniami gaśniczymi,
— przestrzeganie instrukcji technologiczno-ruchowych,
— znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.

## ZADANIA I OBOWIĄZKI

### zakładowych komórek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej

1. Zadania i obowiązki inspektora, głównego specjalisty lub specjalisty ds ochrony przeciwpożarowej oraz komendanta zawodowej zakładowej straży pożarnej powinny uwzględniać:
— zadania, obowiązki i zakres działania służb prewencyjnych,
— uprawnienia w zakresie kontroli i wydawania doraźnych poleceń,
— zasady współdziałania z kierownikami innych komórek organizacyjnych, a w szczególności z głównym technologiem, energetykiem i mechanikiem,
— uprawnienia i zakres czynności nieetatowego referenta prowadzącego sprawy ochrony przeciwpożarowej w wyznaczonych komórkach organizacyjnych zakładu.

2. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej powinny być określone przez ustalenie:
— składu osobowego komisji,
— zakresu działania i uprawnień,
— zasad współdziałania z kierownikami poszczególnych komórek organizacyjnych zakładu,
— zasad przeprowadzania kontroli (planowanie, częstotliwość, dokumentacja),
— zasad przedstawiania wniosków do kierownictwa zakładu w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego,
— form nadzoru nad realizacją wniosków i zaleceń.

3. Organizację i zakres działania komisji przeciwwybuchowej ustala się w zależności od potrzeb w zakładach, w których zagrożenie wybuchowe występuje w procesach technologicznych, określając:
— skład komisji przeciwwybuchowej,
— zakres działania komisji oraz jej uprawnienia,
— współdziałanie z kierownikami poszczególnych komórek organizacyjnych,
— formy pracy i rodzaj sporządzonych dokumentów.

4. Regulamin ochrony przeciwpożarowej zakładu powinien ustalać:
— wydziały, działy, komórki organizacyjne, w których powinny być utworzone pogotowia przeciwpożarowe,
— zasady wyznaczania członków pogotowia,
— zadania i obowiązki członków pogotowia przeciwpożarowego,
— czas i formy szkolenia członków pogotowia przeciwpożarowego,
— wyposażenie techniczne (uzbrojenie osobiste, sprzęt ochronny i odznaki oznaczające przynależność do pogotowia),
— wskazania dla przeprowadzenia ćwiczeń (częstotliwość, osoby upoważnione do przeprowadzania ćwiczeń).

Uwaga: organizacja, zakres i formy działania pogotowia powinny być dostosowane do warunków i specyfiki występującej w wydziale, dziale, pomieszczeniu.

## ZASADY ORGANIZACJI

### zakres obowiązków i działanie w przedmiocie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu

1. Organizację szkolenia przeciwpożarowego należy ustalić przez:
— wyznaczenie komórki organizacyjnej zakładu zobowiązanej do prowadzenia szkolenia,
— określenie zasad organizacyjnych przygotowania fachowego osób zobowiązanych do prowadzenia szkolenia i instruktażu przeciwpożarowego na stanowiskach pracy (mistrzowie, brygadziści),
— organizację szkolenia specjalistycznego (np. dla spawaczy, elektryków itp.) w zakresie bezpieczeństwa pożarowego przy pracach pożarowo-niebezpiecznych,
— nadzór i kontrolę nad organizacją i przebiegiem szkolenia (ewidencja przeszkolonych).

2. Dla przeciwpożarowego zabezpieczenia robót montażowo-budowlanych i pożarowo-niebezpiecznych należy w regulaminie ustalić:
— obowiązek i zasady uzgadniania lokalizacji i zagospodarowania zaplecza budowlanego z pionem technicznym zakładu oraz służbą przeciwpożarową,
— obowiązek i zasady uzgadniania warunków prowadzenia prac pożarowo-niebezpiecznych w porozumieniu z pionem technicznym zakładu, kierownikiem danego działu oraz służbą przeciwpożarową,
— zasady instruowania pracowników wykonujących roboty montażowo-budowlane o zachowaniu warunków bezpieczeństwa pożarowego obowiązujących na terenie zakładu (dotyczy w szczegól-

ności pracowników zatrudnionych w obcych przedsiębiorstwach),
— zasady kontroli zaplecza budowlanego i prowadzonych prac pożarowo-niebezpiecznych przez kierownictwo robót oraz służby techniczne zakładu.

3. Oddanie do eksploatacji obiektu, urządzenia lub instalacji nie może nastąpić bez całkowicie sprawnie działających urządzeń zabezpieczenia technicznego i ustalonego w dokumentacji zabezpieczenia przeciwpożarowego. Zasady odbioru powinny dotyczyć obiektów, urządzeń i instalacji, przy których roboty montażowo-budowlane wykonywane były przez obcych wykonawców oraz w ramach własnych przez zakład.

4. Przy wprowadzaniu do produkcji nowych surowców i materiałów stwarzających zagrożenie pożarowe lub wybuchowe należy ustalić:
— komórkę organizacyjną zobowiązaną do uzyskiwania informacji o charakterystyce pożarowej i wybuchowej surowców i materiałów stwarzających zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
— zasady postępowania z surowcami i materiałami stwarzającymi zagrożenie pożarowe lub wybuchowe w transporcie, magazynowaniu i przy produkcji,
— sposoby rozpowszechniania informacji i udzielania instruktażu o zasadach postępowania z surowcami i materiałami stwarzającymi zagrożenie pożarowe lub wybuchowe.

5. W zależności od występującego zagrożenia pożarowego należy ustalić:
— komórkę organizacyjną zobowiązaną do opracowania analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
— wydziały, oddziały, obiekty, urządzenia technologiczne i techniczne, dla których powinny być opracowane oddzielne analizy, niezależnie od ogólnej analizy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego całego zakładu,
— częstotliwość i formy opracowania analiz,
— zasady wykorzystywania wniosków oraz nadzoru nad ich realizacją,
— system wyróżnień i kar stosowanych w zależności od stwierdzonego stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego.

6. W regulaminie należy ustalić:
— komórkę organizacyjną zobowiązaną do opracowania planów dostosowania obiektów do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
— terminy i zasady opracowania ww. planów,
— organizację rozpatrywania i zatwierdzania planów przez odpowiednie służby techniczne lub komisję pożarowo-techniczną,
— nadzór nad realizacją planu ze strony właściwych służb technicznych.

7. Każdy zakład pracy powinien mieć opracowaną instrukcję alarmową i instrukcję o zasadach postępowania w przypadku powstania pożaru. W zależności od potrzeb instrukcje takie powinny być opracowane oddzielnie dla każdego wydziału, działu i innej komórki organizacyjnej. Instrukcje te powinny zawierać wskazania dla pracowników i poszczególnych służb technicznych (np. zmniejszenie ciśnienia w instalacjach energetycznych, wyłączenie dopływu palnych cieczy lub gazów, wyłączenie wentylacji, zamykanie zbiorników, uruchomienie urządzeń gaśniczych itp.). Zasadnicza część instrukcji powinna zwięźle określać:
— sposób niezwłocznego alarmowania jednostki zakładowej zawodowej (ochotniczej) straży pożarnej (przyciski alarmowe, syreny, telefony),
— sposób zawiadamiania punktu alarmowo-dyspozycyjnego komendy rejonowej straży pożarnych,
— zasady i kolejność alarmowania służb technicznych zakładu i pracowników oraz postępowanie tych służb w przypadku powstania pożaru,
— sposób i kolejność zawiadamiania o pożarze odpowiednich osób kierownictwa zakładu, organów władz terenowych, ministerstwa.

8. W zależności od potrzeb i specyfiki zakładu należy ustalić:
— potrzebę powołania komórki organizacyjnej zobowiązanej do ewidencjonowania i opracowywania analiz pożarów,
— zasady (zakres) prowadzenia ewidencji pożarów,
— zasady zgłaszania zaistniałych pożarów do jednostki nadrzędnej,
— sposoby informowania o powstałych pożarach odpowiednich komórek organizacyjnych dla potrzeb wewnętrznych zakładu,
— zasady i częstotliwość opracowywania analiz pożarów oraz ich wykorzystywania w działaniach propagandowo-uświadamiających wewnątrz zakładu,
— tryb powoływania komisji dla zbadania przyczyny powstania i rozszerzania się pożaru,
— formy wykorzystywania wniosków z badania przyczyny powstania i rozszerzania się pożaru w działaniach na rzecz poprawy warunków bezpieczeństwa pożarowego zakładu.

9. W zależności od specyfiki potrzeb zakładu należy ustalić:
— komórkę organizacyjną kierującą i koordynującą działalnością informacyjno-ostrzegawczą i propagandy przeciwpożarowej,
— formy działalności informacyjno-propagandowej (komunikaty, pogadanki, artykuły itp.),
— możliwości wykorzystywania dla potrzeb propagandy przeciwpożarowej gazetek ściennych, gablot, radiowęzłów, gazet zakładowych,
— zasady współdziałania z organizacjami politycznymi i społecznymi działającymi w zakresie włączenia ich do działalności informacyjno-ostrzegawczej i propagandy przeciwpożarowej,
— formy wykorzystywania ewidencji i analiz pożarów dla działalności informacyjno-ostrzegawczej.

Uwaga: ustalenia regulaminu powinny uwzględniać warunki zakładu, zagrożenie związane z technologią i urządzeniami technicznymi, których znajomość posiadają właściwi pracownicy inżynieryjno-techniczni. Dlatego należy przyjąć zasadę, że opracowanie regulaminu powinno być powierzone tym pracownikom, a nie przekazywane innym fachowcom, jak np. pracownikom ochrony przeciwpożarowej nie zatrudnionym bezpośrednio w danym zakładzie pracy.

Zał. nr 2 do zarządzenia nr 24
Wojewody Gorzowskiego
z dnia 25.IV.1987 r.

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW

**w których sprawy ochrony przeciwpożarowej prowadzą pracownicy inżynieryjno-techniczni**

1. Gorzowski Kombinat Budowlany w Gorzowie Wlkp.
2. Komunalna Rozlewnia Gazu Płynnego w Barlinku.
3. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej w Gorzowie Wlkp.
4. Gorzowskie Przedsiębiorstwo Turystyczne „Warta-Tourist" w Gorzowie Wlkp.
5. Strzelecki Kombinat Rolny w Strzelcach Kraj.
6. Barlinecki Kombinat Rolny w Barlinku.
7. Myśliborski Kombinat Rolny w Myśliborzu.
8. Lubuski Kombinat Rolny w Rzepinie.
9. Kombinat Rolny „Goraj" w Przytocznej.
10. Lubniewicki Kombinat Rolny w Lubniewicach.
11. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Wawrowie.
12. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Reczu.
13. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Mielęcinie.
14. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Choszcznie.
15. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Drawnie.
16. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Dobiegniewie.
17. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Murzynowie.
18. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Dąbroszynie.
19. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Baczynie.
20. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Górzycy.
21. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Ośnie Lub.
22. Państwowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Rolnej w Bledzewie.
23. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Strzelcach Kraj.
24. Wojewódzki Szpital w Budowie w Gorzowie Wlkp.

---

Zał. nr 3 do zarządzenia nr 24
Wojewody Gorzowskiego
z dnia 25.IV.1987 r.

WYKAZ

**przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych, w których sprawy ochrony przeciwpożarowej prowadzą pracownicy posiadający wykształcenie techniczne i pożarnicze**

1. Gorzowskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych w Gorzowie Wlkp.
2. Komunalne Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych w Gorzowie Wlkp.
3. Przedsiębiorstwo Sprzętowo-Transportowe Budownictwa Rolniczego w Gorzowie Wlkp.
4. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Barlinku.
5. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Choszcznie.
6. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Dębnie Lub.
7. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Strzelcach Kraj.
8. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Rzepinie.
9. Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Międzyrzeczu.
10. Komunalne Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane w Międzychodzie.
11. Komunalne Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane w Myśliborzu.
12. Komunalne Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane w Choszcznie.
13. Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Budownictwa Rolniczego w Międzyrzeczu.
14. Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjno-Montażowych Budownictwa Rolniczego w Międzyrzeczu.
15. Przedsiębiorstwo Konserwacji Urządzeń Wodnych i Melioracyjnych w Gorzowie Wlkp.
16. Przedsiębiorstwo Sprzętu i Transportu Wodno-Melioracyjnego w Międzyrzeczu.
17. Rejonowe Przedsiębiorstwo Melioracyjne w Gorzowie Wlkp.
18. Rejonowe Przedsiębiorstwo Melioracyjne w Międzyrzeczu.
19. Rejonowe Przedsiębiorstwo Melioracyjne w Myśliborzu.
20. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Choszcznie.
21. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Barlinku.
22. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Dębnie Lub.
23. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Sulęcinie.
24. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Skwierzynie.
25. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Witnicy.
26. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Rzepinie.
27. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Międzyrzeczu.
28. Państwowy Ośrodek Maszynowy w Międzychodzie.
29. Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa w Myśliborzu.
30. Zespół Szkół Budowlanych w Gorzowie Wlkp.
31. Wojewódzki Szpital Zespolony w Gorzowie Wlkp.
32. Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu.
33. Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gorzowie Wlkp.
34. Wojewódzka Kolumna Transportu Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.
35. „Zakłady Graficzne". Przedsiębiorstwo Państwowego Przemysłu Terenowego w Drezdenku.
36. Teatr im J. Osterwy w Gorzowie Wlkp.

Zał. nr 4 do zarządzenia nr 24
Wojewody Gorzowskiego
z dnia 25.IV.1987 r.

RAMOWY ZAKRES DZIAŁANIA

**pracowników, którym powierzono prowadzenie spraw ochrony przeciwpożarowej**

1. Koordynacja kierunków działania w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w podległych jednostkach organizacyjnych.
2. Realizacja zadań ochrony przeciwpożarowej określonych przepisami oraz otrzymanymi wytycznymi.
3. Prowadzenie okresowych i doraźnych kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej i sprawdzanie stopnia przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, w podległych jednostkach organizacyjnych oraz udział w kontrolach prowadzonych przez organy zewnętrzne.
4. Opracowywanie i przedkładanie kierownikowi jednostki wniosków odnośnie stwierdzonych nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż. oraz informacji o stanie i warunkach zabezpieczenia ppoż., w podległych jednostkach organizacyjnych.
5. Nadzór nad opracowywaniem planów poprawy warunków technicznych ochrony przeciwpożarowej oraz czuwanie nad ich realizacją.
6. Planowanie potrzeb wyposażenia obiektów w sprzęt i urządzenia pożarnicze.
7. Nadzorowanie szkolenia w zakresie zapobiegania pożarom i zwalczania pożarów.
8. Udział w komisjach odbioru obiektów lub urządzeń.
9. Współpraca z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych w zakresie doradztwa technicznego poprawy stanu zabezpieczenia ppoż. w podległych jednostkach organizacyjnych.
10. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej zabezpieczenia ppoż. w podległych jednostkach.
11. Czuwanie nad przestrzeganiem w jednostce przepisów ppoż. i wytycznych jednostek nadrzędnych.
12. Prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony ppoż. oraz instruktażu wstępnego dla pracowników.
13. Udział w pracach komisji pożarowo-technicznej oraz prowadzenie dokumentacji działalności komisji.
14. Aktualizacja dokumentacji dotyczącej technicznego zabezpieczenia podległych jednostek przed pożarami i postępowania w przypadku powstania pożaru.
15. Współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo-niebezpiecznych (spawanie, cięcie itp.), w czasie remontów, prac modernizacyjnych, adaptacyjnych itp.
16. Inicjowanie organizacji pogotowia przeciwpożarowego oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad działalnością.
17. Wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony ppoż. zleconych przez przełożonych po linii organizacyjnej i fachowej.

---

Zał. nr 5 do zarządzenia nr 24
Wojewody Gorzowskiego
z dnia 25.IV.1987 r.

WYKAZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

**które powołują komisje pożarowo-techniczne**

1. Przedsiębiorstwa określone w wykazie stanowiącym załącznik nr 2.
2. Przedsiębiorstwa i inne jednostki organizacyjne określone w wykazie stanowiącym załącznik nr 3.
3. Zespoły Opieki Zdrowotnej w Barlinku, Choszcznie, Dębnie Lub. Drezdenku, Kostrzynie, Międzychodzie, Międzyrzeczu, Skwierzynie, Słubicach, Sulęcinie.
4. Zespół Szkół Zawodowych w Choszcznie.
5. Zespół Szkół Budowlanych w Międzyrzeczu.
6. Zespół Szkół w Myśliborzu.
7. Zespół Szkół Samochodowych w Słubicach.
8. Zespół Szkół Zawodowych w Barlinku.
9. Zespół Szkół w Drezdenku.
10. Zespół Szkół w Kostrzynie.
11. Zespół Szkół Zawodowych w Międzychodzie.
12. Technikum Leśne w Starościnie.
13. Zespół Szkół Samochodowych w Skwierzynie.
14. Zespół Szkół Zawodowych w Strzelcach Kraj.
15. Zespół Szkół Zawodowych w Sulęcinie.
16. Zespół Szkół Ekonomicznych w Ośnie Lub.
17. Zespół Szkół Budowlanych w Gorzowie Wlkp.
18. Zespół Szkół Chemicznych w Gorzowie Wlkp.
19. Zespół Szkół Elektrycznych w Gorzowie Wlkp.
20. Zespół Szkół Mechanicznych w Gorzowie Wlkp.

---

Zał. nr 6 do zarządzenia nr 24
Wojewody Gorzowskiego
z dnia 25.IV.1987 r.

SKŁAD OSOBOWY

**i ramowy zakres działania komisji pożarowo-technicznej**

**1. W skład komisji wchodzą:**

1. Przewodniczący — zastępca dyrektora nadzorujący sprawy techniczne lub administracyjne,
2. Członkowie
   — główny technolog,
   — główny mechanik,
   — główny energetyk,
   — prowadzący sprawy ochrony ppoż.,
   — przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej.

W zakładach, w których nie wydzielono stanowisk wymienionych w pkt 2, w skład komisji powinni wchodzić pracownicy wykonujący obowiązki odpowiadające tym stanowiskom.

Skład komisji może być rozszerzony w zależności od charakteru i potrzeb danej jednostki.

2. **Zadania komisji pożarowo-technicznej:**
Do zadań komisji pożarowo-technicznej należy w szczególności:

1) analizowanie, w zależności od potrzeb, minimalnie dwa razy w roku stanu ochrony przeciwpożarowej w jednostce organizacyjnej,
2) przeprowadzanie przeglądów zabezpieczenia przeciwpożarowego we wszystkich podległych obiektach w zakresie:
— warunków budowlanych,
— ewakuacji i dróg pożarowych na wypadek pożaru,
— sprawności technicznej instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, ogrzewczych, gazowych, wentylacyjnych i piorunochronnych,
— stanu wyposażenia i funkcjonowania urządzeń gaśniczych, alarmowych i przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego,
— sposobu magazynowania materiałów łatwopalnych,
— wykonywania zadań przez służbę dozorowania,
— znajomości przepisów przeciwpożarowych i przygotowania do zwalczania pożarów i awarii przez pracowników jednostki organizacyjnej.
3) sporządzanie protokołów z kontroli obiektów i posiedzeń komisji, opracowywanie wniosków z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości mogących spowodować pożar lub jego rozprzestrzenianie się,
4) przedkładanie kierownikowi jednostki wniosków w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenie nadzoru w dniach wolnych od pracy oraz w zakresie podwyższonego zagrożenia pożarowego,
5) opiniowanie, z uwzględnieniem wymagań ochrony przeciwpożarowej projektów i adaptacji budynków lub pomieszczeń oraz wprowadzanie nowych urządzeń,
6) opracowanie i aktualizowanie planów poprawy warunków technicznych ochrony przeciwpożarowej, zasad organizacji ewakuacji na wypadek pożaru, planów obrony,
7) opiniowanie regulaminów i instrukcji technologicznych w sprawach ochrony przeciwpożarowej dla poszczególnych stanowisk pracy,
8) sprawdzanie wykonania zarządzeń dotyczących podniesienia stanu ochrony przeciwpożarowej.

Zał. nr 7 do zarządzenia nr 24
Wojewody Gorzowskiego
z dnia 25.IV.1987 r.

## SKŁAD I RAMOWE OBOWIĄZKI

### pogotowia przeciwpożarowego

1. W skład przeciwpożarowego pogotowia wchodzą:
— dowódca pogotowia,
— zastępca dowódcy,
— pomocnik I,
— pomocnik II (łącznik).
2. Przy ustalaniu organizacji i zakresu działania przeciwpożarowego należy określić:
— wydziały, działy i komórki organizacyjne, w których powinny być utworzone pogotowia przeciwpożarowe,
— sposób wyznaczania członków pogotowia przeciwpożarowego,
— zadania i obowiązki członków pogotowia przeciwpożarowego,
— czas i formy szkolenia członków pogotowia przeciwpożarowego,
— wyposażenie techniczne (uzbrojenie osobiste, sprzęt ochronny i oznaki określające przynależność do pogotowia),
— zasady przeprowadzania ćwiczeń (częstotliwość, osoby upoważnione do prowadzenia ćwiczeń itp.).

## RAMOWY SCHEMAT ORGANIZACYJNY ORAZ ZAKRES OBOWIĄZKÓW CZŁONKÓW POGOTOWIA PRZECIWPOŻAROWEGO

| Funkcja | Obowiązki członków pogotowia ppoż. — w zakresie zapobiegania | Obowiązki członków pogotowia ppoż. — na wypadek pożaru |
|---|---|---|
| Dowódca grupy | Dba o przestrzeganie przepisów ppoż., jest odpowiedzialny za czynności członków grupy oraz sprawność sprzętu i urządzeń pożarniczych. | Do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą. |
| Zastępca dowódcy grupy | Wspólnie z dowódcą grupy dba o przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych przez pracowników. | Bierze udział w akcji gaśniczej. |
| Pomocnik I | Po zakończeniu pracy sprawdza, czy miejsce pracy pozostawiono w należytym stanie wykluczającym powstanie pożaru. | Bierze udział w akcji gaśniczej. |
| Pomocnik II | Dba o pełną sprawność sprzętu, urządzeń i środków gaśniczych i alarmowania. | Wzywa straż pożarną do pożaru oraz jest jej pilotem i łącznikiem. |

Skład osobowy (ilościowy) może być zwiększony lubzmniejszony w zależności od potrzeb lokalnych.

Dziennik Urzędowy redaguje Wydział Prawny Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. nr kodu 66-400, ul Jagiellończyka 8, tel 273-51

**Administracja: Urząd Wojewódzki — Wydział Budżetowo-Gospodarczy 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Jagiellończyka 8**

**Warunki prenumeraty:**

Zgłoszenia na prenumeratę Dziennika Urzędowego Województwa Gorzowskiego na rok 1988 należy dokonać do dnia 30.12.87.

a) prenumerata roczna — 1.800,— zł
b) prenumerata półroczna (bez skorowidza) — 900,— zł

Należność za prenumeratę należy przekazać na konto NBP I OM w Gorzowie Wlkp. nr 21005-2352-225 — rachunków za prenumeraty nie przesyła się.

Cena niniejszego egzemplarza 67,— zł

SZGraf. Z-d nr 10 850 egz. zam. 1224 05. 87

ODBIORCA